

N:o 92.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1902.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående visst förklarande i fråga om försäljning af fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm.

(Statsutskottets utlåtande n:o 70).

Till Konungen.

Under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 20 mars innevarande år har Eders Kongl. Maj:t, med anledning af en af Hans Kongl. Höghet Kronprinsen gjord framställning, uti en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 67) föreslagit Riksdagen att för sin del förklara, att hinder icke mötte för försäljning af fastigheten n:o 1 efter 1810 års nummerordning i kvarteret Lejonet i Stockholm, under vilkor, dels att en af Eders Kongl. Maj:t, på föredragning af chefen för finansdepartementet, utsedd person skulle ega deltaga i förvaltningen af de genom försäljningen inflytande medlen, dels ock att, derest för köpeskillingen förvärfvades annan eller andra fastigheter, statsmedel icke finge användas till reparation eller underhåll af desamma eller till andra utgifter för dem.

I anledning af denna framställning har inom Riksdagen i särskilda motioner yrkats, *dels* att Riksdagen måtte förklara, att Eders Kongl. Maj:ts ofvan omnämnda proposition icke kunde af Riksdagen bifallas, men att från Riksdagens sida hinder icke mötte för försäljning af fastigheten n:o 1 efter 1810 års nummerordning i kvarteret Lejonet i Stockholm under vilkor, att fastigheten öfverlättes till statsverket emot det att från riksgäldskontoret årligen utbetalades 90,000 kronor till den, som enligt gällande fideikommissbestämmelser skulle ega att disponera öfver fastigheten, *dels* att Riksdagen måtte besluta att på det sättet bifalla Eders Kongl. Maj:ts proposition, att Arffurstens palats inlöstes af staten för en summa af 2,250,000 kronor.

På grund af förändrade förhållanden kan för visso det med den i statsrådsprotokollet omnämnda stiftelse afsedda mål, eller beredande af en förbättrad ekonomisk ställning åt en af det Kongl. Husets medlemmar, endast i ringa grad ernås genom ifrågavarande fastighets bibehållande till disposition i enlighet med stiftelseurkunden. Detta mål skulle deremot, på sätt föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet anført, i väsentligen ökad grad vinnas genom en förändrad och mera fruktbarande disposition af det betydliga kapital, som är bundet i fastigheten. Med afseende härå synes hinder icke böra uppställas mot en försäljning af densamma. Riksdagen anser emellertid, att palatset alltjemt bör bibehållas såsom en publik byggnad och att det sålunda, derest detsamma skall afyttras, bör inköpas för statsverkets räkning; och synes så mycket större skäl härtill föreligga, som byggnadens framstående läge särskildt gör den synnerligen lämplig att användas för allmänt ändamål och det alltmer framträdande behovet af nya och utvidgade lokaler för de centrala embetsverken torde böra föranleda dertill, att det tillfälle, som i förevarande afseende erbjuder sig för tillgodoseende af detta behof, icke bör lemnas obeaktadt.

Hvad köpeskillingen beträffar, har, enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelats, å fastigheten afgifvits köpeanbud, uppgående till 2,250,000 kronor; och vid sådant förhållande har Riksdagen ansett den köpeskillig, som skall af kronan för fastighetens förvärfvande erläggas, böra bestämmas till högst det sålunda erbjudna beloppet. Riksdagen anser visserligen, att köpesumman till en början icke bör utgå i annan form än såsom en ränta efter 4 procent derå, att årligen utbetalas från riksgäldskontoret till den, som eger uppbära densamma. Köpeskillingen bör alltså tills vidare, och intill dess Riksdagen i fråga om dess utbetalande till säljaren kan komma att annorlunda besluta, innestå i riksgäldskontoret. Men med afseende å den ekonomiska fördel, som

ifrågavarande kapitals användning i sin helhet eller till större eller mindre del till inköp af fastigheter otvifvelaktigt skulle för framtiden kunna medföra, anser Riksdagen hinder icke böra uppställas mot kapitalets placering på sådant sätt, dervid gifvetvis äfven, för beredande af en efter förhållandena afpassad furstlig bostad, särskild fastighet må kunna förvärfvas. Samma rätt, som kronan nu eger i arffurstens palats, skulle utan tvifvel tillkomma henne i sålunda inköpta egendomar; och med afseende härå anser Riksdagen, att Riksdagens medgifvande till nämnda fastighetsinköp bör inhemtas.

Den ofvannämnda årligen utgående utbetalningen till den dertill enligt stiftelseurkunden berättigade bör gifvetvis beräknas å innestående köpeskillingsbelopp och följaktligen minskas i förhållande till hvad som användes till inköp af fastigheter för stiftelsens räkning.

Eders Kongl. Maj:ts föreliggande förslag innebär allenast hemställan om att Riksdagen för sin del måtte förklara, att hinder icke möter för ifrågavarande fastighets försäljning under vissa vilkor; och har Riksdagen icke något att erinra mot en sådan förklarings afgifvande under förbehåll att bland vilkoren upptagas bestämmelser i öfverensstämmelse med den mening Riksdagen i detta afseende här ofvan uttalat. Derest försäljningen under iakttagande häraf kommer till stånd, böra, såsom ofvan angifvits, erforderliga medel utbetalas från Riksgäldskontoret, hvilket af Riksdagen erhåller bemyndigande till sådana utbetalningar.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen för sin del förklara, att hinder icke möter för försäljning af fastigheten n:o 1 efter 1810 års nummerordning i kvarteret Lejonet i Stockholm, under vilkor, dels att fastigheten inköpes för statsverkets räkning för en köpeskillning af högst 2,250,000 kronor, hvilken köpeskillning efter köpets afslutande, tills vidare och intill dess Riksdagen i fråga om densammas utbetalande till säljaren annorlunda förordnar, skall för den genom öfverenskommelsen emellan Konung Gustaf III och Prinsessan Sophia Albertina den 17 mars 1783 bildade stiftelsens räkning innestå i riksgäldskontoret, som å innestående beloppet årligen, räknadt från den dag fastigheten till statsverkets disposition öfverlemnas, utbetalar fyra procent ränta till den, som enligt bestämmelserna i nämnda öfverenskommelse må vara dertill berättigad, dels att köpeskillningen må i sin helhet eller till större eller mindre del, efter det Riksdagens medgifvande för hvarje särskildt fall inhemtats, användas till fastighetsförvärf för omförmälda stiftelsens räkning, dels ock att statsmedel icke må användas

till reparation eller underhåll af sålunda inköpt fastighet eller till andra utgifter för densamma;

och har Riksdagen bemyndigat riksgäldskontoret att, derest den ifrågavarande försäljningen kommer till stånd, ej mindre verkställa omförmälda årliga ränteutbetalning, utan äfven tillhandahålla erforderliga medel till de fastighetsinköp, som enligt hvad ofvan nämnts, framdeles kunna för stiftelsens räkning förekomma.

Stockholm den 13 maj 1902.

Med undersätlig vördnad.